

P O K Y N Y

k vyplnění Přiznání k úhradě z vydobytých nerostů (pro „hnědé uhlí dobývané povrchovým způsobem“)

Vzory formulářů přiznání:

- **ČBÚ 2024 – 01a** je určen pro přiznání úhrady z hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem,
- **ČBÚ 2024 – 01b** je určen pro přiznání úhrady z hnědého uhlí dobývaného hlubinným způsobem, z černého uhlí, z ropy, z hořlavého zemního plynu,
- **ČBÚ 2024 – 01c** je určen pro přiznání úhrady z ostatních nerostů.

A. POKYNY OBECNÉ

1. Úhradu z vydobytých nerostů (dále jen „úhrada“) upravuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), při správě úhrad se postupuje podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“).
2. Přiznání k úhradě z vydobytých nerostů (dále jen „přiznání“) lze podat jen na tiskopise vydaném Českým báňským úřadem podle § 33s odst. 4 zákona nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem.
Interaktivní formulář je k dispozici na webové adrese <https://cbu.gov.cz> v sekci Úhrady.
3. Podání lze učinit v souladu s § 71 odst. 1 DŘ písemně, a to v listinné podobě nebo elektronicky datovou zprávou:
  - a) podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu,
  - b) s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.
4. Podání učiněné v listinné podobě musí být podepsáno osobou, která podání činí. Podání učiněné elektronicky za použití jiné datové zprávy než výše uvedené (např. e-mail) je třeba do 5 dnů ode dne doručení správci úhrady potvrdit (podepsat).
5. Úhradové přiznání je formulářovým podáním ve smyslu § 72 DŘ.
Má-li poplatník nebo jeho zástupce zpřístupněnu datovou schránku, která mu byla zřízena ze zákona, nebo zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, je povinen formulářové podání učinit pouze elektronicky s využitím dálkového přístupu ve formátu a struktuře zveřejněné správcem úhrady, a to datovou zprávou odeslanou v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 písm. a) b) DŘ.
6. Přiznání se podává místně příslušnému **správci úhrady**, tj. obvodnímu báňskému úřadu, v jehož obvodu působnosti se nachází dobývací prostor nebo jeho největší část.
7. Úhradovým obdobím je kalendářní rok.
8. **Předmětem** úhrady jsou vydobyté nerosty ve smyslu § 33i odst. 2 zákona.
9. Přiznání podává poplatník úhrady, kterým je **držitel dobývacího prostoru**, tj. organizace, které byl stanoven dobývací prostor, nebo na kterou byl dobývací prostor převeden; nebo organizace, která vydobyté nerosty získala při provádění ložiskového průzkumu v průzkumném území; nebo organizace, která provádí nepovolené dobývání výhradního ložiska nebo neoprávněně provádí ložiskový průzkum.
10. Přiznání (řádné) se podává **obecně ve lhůtě do 31. března** kalendářního roku, který následuje **po uplynutí úhradového období** (předchozího kalendářního roku). Lhůtu pro podání přiznání nelze prodloužit.
11. **Přílohou přiznání** při těžbě hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem je doklad o jeho výhřevnosti zjištěné podle § 33j odst. 2 písm. b) zákona.

12. Poplatník je povinen v přiznání sám vyčíslit výši úhrady a uvést předepsané údaje a další okolnosti rozhodné pro stanovení úhrady (§ 135 odst. 2 DŘ).
13. **Nepodá-li poplatník přiznání**, ačkoli měl tuto povinnost, nebo učiní-li tak po stanovené lhůtě a toto zpoždění je delší než 5 pracovních dnů, vzniká mu povinnost uhradit pokutu za opožděné tvrzení úhrady ve výši 0,05 % stanovené úhrady za každý den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené úhrady (§ 250 DŘ).
14. Jestliže poplatník přiznání vůbec nepodá, ačkoli měl tuto povinnost, použije se pro výpočet pokuty horní hranice, tj. 5 % stanovené úhrady, nejméně však 500 Kč (§ 250 DŘ).
15. **Úhrada je splatná ve lhůtě pro podání přiznání** (§ 135 odst. 3 DŘ), tj. obecně do 31. března kalendářního roku, který následuje po kalendářním roce (úhradovém období), za který se úhrada platí.
Podrobnosti placení (tj. číslo účtu, variabilní symbol) jsou zveřejněny na <https://cbu.gov.cz> v sekci Úhrady / Placení úhrad, resp. OBÚ ... / Úhrady z DP a VN a na úřední desce příslušného obvodního báňského úřadu.
16. Úhrada z vydobytých nerostů se nepředepíše a neplatí, činí-li méně než 1 000 Kč (§ 33u zákona).
17. Není-li splatná částka úhrady zaplacená nejpozději v den její splatnosti, vzniká od čtvrtého dne následujícího po původním dni splatnosti až do dne platby **úrok z prodlení** (§ 252 DŘ), a to ve výši 0,1 % za každý den prodlení. Za **den platby** se považuje den, kdy byla platba připsána na účet správce úhrad.
18. Úhrada **se platí prostřednictvím záloh** za zálohové období, kterým je obecně období od 1. dubna kalendářního roku, který je úhradovým obdobím, do 31. března následujícího kalendářního roku, tj. do konce lhůty pro podání úhradového přiznání.
19. Zálohy činí podle § 33t odst. 3 zákona **20 % z předchozí úhrady** a jsou splatné do konce 3., 6. a 12. měsíce zálohového období (tj. do 30. června, 30. září a 31. března následujícího kalendářního roku).
20. Není-li splatná částka zálohy zaplacená nejpozději v den její splatnosti, vzniká od čtvrtého dne následujícího po původním dni splatnosti až do dne platby, nejdéle však do doby splatnosti zálohované úhrady, **úrok z prodlení** (§ 252 DŘ), a to ve výši 0,1 % za každý den prodlení. Za **den platby** se považuje den, kdy byla platba připsána na účet správce úhrad.
21. Do 15 dnů po uplynutí lhůty pro placení záloh je poplatník úhrady povinen podat na tiskopise vydaném Českým báňským úřadem podle § 33t odst. 5 zákona „**Oznámení**“, ve kterém uvede území obce, v němž v posledních 3 měsících přede dnem splatnosti zálohy probíhalo dobývání a množství nerostů vydobytých na daném území.
22. Po skončení úhradového období se zálohy zaplacené v jeho průběhu **započítávají na úhradu** splatné úhrady za toto úhradové období.
Tj. na úhradu splatnou obecně 31. března kalendářního roku, který následuje po uplynutí úhradového období, se započítá záloha splatná 31. března, 30. června a 30. září v úhradovém období (předchozím kalendářním roce). Rozdíl mezi výši zaplacených záloh a přiznanou úhradou je splatný ve lhůtě pro podání přiznání.

B. POKYNY K VYPLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PŘIZNÁNÍ

Není-li v těchto pokynech stanoveno jinak, uvádějte **číselné údaje vždy zaokrouhleně na dvě desetinná místa** (§ 146 odst. 3 DŘ).

Jednotky těžby uvádějte vždy v souladu s Nařízením vlády č. 354/2023 Sb., kterým se stanoví sazby úhrad z vydobytých nerostů (dále jen „NV č. 354/2023 Sb.“).

První strana formuláře:

- v záhlaví uveďte obvodní báňský úřad, v jehož územní působnosti se dobývací prostor nachází,
- na **položce 01** uveďte identifikační číslo (IČO) poplatníka,
- křížkem označte na **položce 02** typ přiznání; v případě dodatečného přiznání pak uveďte datum zjištění a důvody pro podání přiznání,
- doplňte úhradové období - kalendářní rok, za který přiznání podáváte. V případě, že podáváte přiznání za část úhradového období (zejména podle Hlavy VII Právní nástupnictví a vztah k insolvenční DŘ), uveďte tuto skutečnost v příloze přiznání, vč. doložení této skutečnosti příslušnými dokumenty (např. rozhodnutí o úpadku),
- v I. oddílu – údaje o poplatníkovi doplňte na **položkách 03, 04 a 05** název / jméno a příjmení, adresu sídla / místa pobytu a kontaktní údaje poplatníka, vč. bankovního spojení.

Druhá strana formuláře:

Ve II. oddílu – údaje k vydobytým nerostům uveďte do tabulky výčet všech dobývacích prostorů (dále též „DP“), v nichž v úhradovém období probíhalo dobývání, a které jsou v působnosti místně příslušného správce úhrady uvedeného v záhlaví formuláře, a následující údaje:

- v záhlaví tabulky je uveden druh nerostu,
- ve sloupci A uveďte název DP,
- ve sloupci B číslo DP,
- ve sloupci C čistou těžbu v DP v jednotkách těžby,

Čistá těžba v dobývacím prostoru je rovna úbytku zásob nerostu jejich vydobytím v jednotkách množství a je určena k dalšímu zpracování nebo k odbytu. Do této těžby není zahrnuto znečištění (např. zával, přibírka nadloží nebo podloží) ani vnitřní ani vnější ztráty. Vnitřní ztráty představují ztráty technologické, ovlivněné dobývací metodou nebo jejím nedodržením, vznikající uvnitř těžených bloků se schváleným POPD. Vnější ztráty představují ztráty plošné vznikající v částech ložiska, kde nelze aplikovat schválenou dobývací metodu.

- ve sloupci D uveďte výčet všech obcí (příjemců výnosu úhrady), na jejichž území probíhalo v úhradovém období dobývání,
- ve sloupci E uveďte název kraje, na jehož území se daná obec nachází,
- ve sloupci F IČO každé z obcí,
- ve sloupci G uveďte množství nerostů vydobytých na území jednotlivých obcí v jednotkách těžby,
- součet všech hodnot ve sloupci G musí být roven celkovému množství nerostů uvedených ve sloupci C,
- ve sloupci H na řádku 06 uveďte množství prodaného nerostu v jednotkách těžby,
- ve sloupci I na řádku 06 uveďte celkovou tržbu za množství nerostu uvedeném ve sloupci H.

Při vyplňování *interaktivního formuláře* bude potřebný počet řádků v tabulce generován automaticky podle skutečného počtu DP a obcí, na jejichž území se DP nachází. Automaticky se u každé z obcí doplní název příslušného kraje a automaticky se také vyplní součet všech hodnot ve sloupci C pro jednotlivé nerosty tj. celkové množství vydobytých nerostů v daném zálohovém období.

Třetí strana formuláře:

III. oddíl – údaje k úhradě z vydobytých nerostů vyplní *interaktivní formulář* automaticky (s výjimkou položek 08, 13 a 15):

- na **položce 07** uvede čistou těžbu nerostu celkem, tj. hodnotu položky 06,
- na **položce 08** uvede poplatník hodnotu výhřevnosti hnědého uhlí:

Výchřevnost je jedním ze znaků jakosti hnědého uhlí a určuje se podle technické normy ČSN 44 1400 – Zásady a technické požadavky pro jakost tuhých paliv. Pro účely výpočtu dílčího základu úhrady se v příznání uvádí výchřevnost zjištěná váženým průměrem z výsledků měření akreditované laboratoře, které nesmí být starší jednoho roku (§ 33j odst. 2 písm. b a odst. 3 zákona).

Podle Poznámky č. 13 uvedené v Příloze NV č. 354/2023 Sb. lze ke stanovení výchřevnosti použít i hodnoty zjišťované pro účely daně z pevných paliv podle § 6 části 46. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

- na **položce 09** uvede dílčí základ úhrady, který je roven součinu čisté těžby a výchřevnosti,
- sazba úhrady (**položka 10**) je určena Přílohou k NV č. 354/2023 Sb. a činí pro hnědé uhlí dobývané povrchovým způsobem 2,05 Kč/GJ,
- dílčí úhrada podle § 33l odst. 2 zákona (**položka 11**) je rovna součinu dílčího základu úhrady (položka 09) a sazby úhrady (položka 10),
- úhrada celkem (**položka 12**) je rovna dílčí úhradě (položka 11) zaokrouhlené na celé stokoruny nahoru (např. dílčí úhrada vypočtená ve výši 17.001,01 Kč se zaokrouhlí na 17.100,- Kč),
- na **položce 15** uvede poplatník celkovou výši záloh zaplacených v příslušném úhradovém období,
- na **položce 16** se vypočte rozdíl oproti úhradové povinnosti z položky 12, tj. kolik zbývá doplatit, popř. jaká je výše vzniklého přeplatku.

Na **položce 17** uveďte údaje o osobě, která sestavila přiznání, a její vztah k poplatníkovi (např. zaměstnanec – účetní aj.).

Na **položce 18** uveďte údaje o osobě oprávněné k podpisu v souladu s ustanovením § 24 a násl. DŘ (např. jménem právnické osoby může při správě úhrad jednat statutární orgán nebo pověřená fyzická osoba resp. zástupce dle § 25 DŘ); položku 18 nevyplňujte, pokud je poplatník fyzickou osobou a podepisuje přiznání osobně.

V případě potřeby lze přiznání doplnit o jakékoli další přílohy, jejichž počet a počet listů uveďte ve formuláři.

C. POKYNY PŘI PODÁNÍ OPRAVNÉHO NEBO DODATEČNÉHO PŘIZNÁNÍ

1. Před uplynutím lhůty pro podání přiznání **může** poplatník, zejména z důvodu zjištění změny ve výši úhradové povinnosti, **nahradit** přiznání, které již podal, **přiznáním opravným**. V řízení se postupuje dále podle tohoto opravného přiznání, k předchozímu podanému se nepřihlíží. Podání lze učinit na formuláři přiznání a označit ho na položce 02 jako „opravné“.
2. Zjistí-li poplatník, že úhrada má být vyšší než poslední známá úhrada, tj. poslední úhrada pravomocně stanovená správcem úhrady (poslední úhrada přiznaná poplatníkem, popř. vyměřená správcem úhrady platebním výměrem), je **povinen** podat do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém to zjistil, **dodatečné přiznání** a ve stejné lhůtě **rozdílnou částku uhradit** (§ 141 DŘ). Tato povinnost trvá, pokud běží lhůta pro stanovení daně (tj. 3 roky ode dne, v němž uplynula lhůta pro podání řádného přiznání).
Podání lze učinit na formuláři přiznání a označit ho na položce 02 jako „dodatečné“.
3. V přiznání **opravném nebo dodatečném** se číselné údaje při výpočtu úhrady vyplňují vždy **v celkové výši, tj. nikoli pouze rozdíly**.

V případě podání dodatečného přiznání uveďte na třetí straně formuláře přiznání na **položce 13** výši poslední známé úhrady (viz výše bod 2.). **Položka 14** bude vyplněna automaticky jako rozdíl mezi přiznanou úhradou (položka 12) a poslední známou úhradou (položka 13).